4. MEKTUP

٤- ﴿ اَلْمَكْتُوبُ الرَّابِعُ: اِلَى مَعْدِنِ السِّيَادَةِ وَالرَّشَادَةِ الْمِيرْ مُحَمَّدٍ نُعْمَانَ فِي تَأْوِيلِ قَوْلِهِ تَعَالَى "لاَ يَمَسُّهُ اِلاَّ الْمُطَهَّرُونَ" ﴾

قَالَ اللهُ تَعَالَى "**اِنَّهُ لَقُرْآنٌ كَرِيمٌ فِي كِتَابٍ مَكْنُونٍ لاَ يَمَسُّهُ اِلاَّ الْمُطَهَّرُونَ**" اَلْمُرَادُ مِنَ الْآيَةِ الْكَرِيمَةِ مَا اَرَادَ اللهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى وَالرَّمْزُ الَّذِى يَخْطُرُ فِى الْخَاطِرِ الْفَاتِرِ وَيَقَعُ فِى الْفَهْمِ الْقَاصِرِ فِى هَذَا الْمَقَامِ اَنَّهُ لاَ يَمَسُّ الْاَسْرَارَ الْمَكْنُونَةَ الْقُرْآنِيَّةَ اِلاَّ الَّذِينَ صَفَتْ سَرَائِرُهُمْ مِنْ لَوْثِ التَّعَلُّقَاتِ الْبَشَرِيَّةِ فَاِذَا كَانَ نَصِيبُ الْاَطْهَارِ مِسَاسَ الْاَسْرَارِ الْقُرْآنِيَّةِ مَاذَا يُصِيبُ لِغَيْرِهِمْ وَرَمْزٌ آخَرُ لاَ يَقْرَأُ الْقُرْآنَ يَعْنِى لاَ يَنْبَغِى اَنْ يَقْرَأَ الْقُرْآنَ اِلاَّ الَّذِينَ زَكَتْ نُفُوسُهُمْ عَنِ الْهَوَى وَالْهَوَسِ وَطَهُرَتْ عَنِ الشِّرْكِ الْجَلِيِّ وَالْخَفِيِّ وَمِنَ الْآلِهَةِ الْآفَاقِيَّةِ وَالْاَنْفُسِيَّةِ بَيَانُهُ اَنَّ الْمُنَاسِبَ لِحَالِ مُبْتَدِى السُّلُوكِ هُوَ الذِّكْرُ وَنَفْيُ مَا سِوَى مَذْكُورٍ عَلَى حَدٍّ لاَ يَبْقَى شَيْءٌ مِمَّا سِوَاهُ تَعَالَى مَعْلُومًا وَلاَ يَكُونُ مُرَادُهُ شَيْئًا غَيْرَ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ فَاِنْ ذَكَرُوهُ بِالْاَشْيَاءِ بِالتَّكْلِيفِ لاَ يَكَادُ يَتَذَكَّرُ وَلاَ يَكُونُ مَقْصُودَهُ فَاِذَا صَارَ طَاهِرًا مِنَ الشِّرْكِ وَمُحَرَّرًا مِنَ الْآلِهَةِ الْآفَاقِيَّةِ وَالْاَنْفُسِيَّةِ فَحِينَئِذٍ يَسْتَحِقُّ اَنْ يَقْرَأَ الْقُرْآنَ بَدَلَ الذِّكْرِ وَيَتَرَقَّى بِدَوْلَةِ التِّلاَوَةِ وَتِلاَوَةُ الْقُرْآنِ قَبْلَ حُصُولِ هَذِهِ الْحَالَةِ الْمَذْكُورَةِ دَاخِلَةٌ فِى اَعْمَالِ الْاَبْرَارِ وَبَعْدَ حُصُولِ هَذِهِ الْحَالَةِ دَاخِلَةٌ فِى اَعْمَالِ الْمُقَرَّبِينَ كَمَا اَنَّ الذِّكْرَ قَبْلَ حُصُولِ هَذِهِ النِّسْبَةِ كَانَ مِنْ عِدَادِ اَعْمَالِ الْمُقَرَّبِينَ وَاَعْمَالُ الْاَبْرَارِ مِنْ جُمْلَةِ الْعِبَادَاتِ وَاَعْمَالُ الْمُقَرَّبِينَ مِنْ جُمْلَةِ التَّفَكُّرَاتِ وَلَعَلَّكُمْ سَمِعْتُمْ "**تَفَكُّرُ سَاعَةٍ خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَنَةٍ اَوْ سَبْعِينَ سَنَةً**" وَالتَّفَكُّرُ عِبَارَةٌ عَنِ الْاِنْتِقَالِ مِنَ الْبَاطِلِ اِلَى الْحَقِّ وَالْفَرْقُ بَيْنَ الْاَبْرَارِ وَالْمُقَرَّبِينَ هُوَ فَرْقُ مَا بَيْنَ عِبَادَةِ ذَاكَ وَتَفَكُّرِ هَذَا (**يَنْبَغِى**) اَنْ يُعْلَمَ اَنَّ الذِّكْرَ الَّذِى يَكُونُ فِى عِدَادِ اَعْمَالِ الْمُقَرَّبِينَ مِنَ الْمُبْتَدِى هُوَ مَا أَخَذَهُ مِنَ الشَّيْخِ الْكَامِلِ الْمُكَمِّلِ وَكَانَ مَقْصُودُهُ سُلُوكَ الطَّرِيقَةِ وَاِلاَّ فَالذِّكْرُ أَيْضًا مِنْ جُمْلَةِ اَعْمَالِ الْاَبْرَارِ وَاللهُ سُبْحَانَهُ الْمُلْهِمُ لِلصَّوَابِ وَالسَّلاَمُ عَلَى مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى وَالْتَزَمَ مُتَابَعَةَ الْمُصْطَفَى عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ اَتَمُّ الصَّلَوَاتِ وَاَكْمَلُ التَّسْلِيمَاتِ.

TÜRKÇE ANLAMI

Mir Muhammed Numan'a gönderilmiştir. "Ona ancak temizlenmiş olanlar dokunabilir" ayetinin açıklaması hakkındadır.

Allah (c.c.) bir ayet-i kerimede Kur'ân-ı Kerim'le ilgili olarak şöyle buyurur: *"Şüphesiz bu, değerli bir Kur'an'dır, Korunmuş bir kitaptır. Ona ancak temizlenmiş olanlar dokunabilir."*[153]

Bu ayetlerden maksat Allah'ın murad ettiği engin manalardır. Bu kulun söz konusu ayetlerle ilgili olarak kıt aklına gelen, Kur'ân'da saklı bulunan ilahî sırları ancak iç dünyalarını beşeri alakalardan arındırmış olan kimselerin keşfedebileceğidir. Arınmış insanların nasibi Kur'ân'ın sırlarını keşfedebilmek ise, diğerlerinin nasibi nedir acaba! Bu ayetten çıkartabileceğimiz bir başka işaret de Kur'ân'ı okumaya ancak nefislerini hevâ ve heveslerden temizlemiş olan ve gizli-açık bütün şirk çeşitlerinden, dış ve iç alemdeki bütün sahte ilahlardan arındırmış bulunan kimseler layıktır. Bunun izahı şöyledir:

Seyr u süluke yeni başlamış olan kimselere uygun olan zikirle meşgul olmaları ve Allah'tan başka zihinlerinde bir şey kalmayıncaya kadar Allah'ın dışındaki şeyleri gönüllerinden kazımaya çalışmalarıdır. O hale gelmeliler ki, kendilerine Allah'ın dışındaki şeyler zorla hatırlatılmaya çalışılacak olsa bile bunları yine de hatırlamamalıdırlar. İşte seyr u süluke yeni başlayanlar bu vesileyle şirkten, enfüsi ve afaki ilahlardan arındıkları zaman zikir yerine Kur'ân okumaya layık olabilir ve bundan böyle manevi yükselişlerini Kur'ân tilavetiyle gerçekleştirebilirler. Anlatılan hale varmadan Kur'ân okumak salih kulların işidir. Fakat bu hale ulaştıktan sonra Kur'ân okumak ise mukarreplerin işidir. Nitekim bundan önce zikirle uğraşmak da mukarreplerin işidir.

Sonuç olarak salih kulların işi ibadet ağırlıklıdır, mukarrep-lerin işi ise tefekkür ağırlıklıdır. *"Bir anlık tefekkür bir veya yetmiş senelik ibadetten daha hayırlıdır"*[154] sözünü işitmişsinizdir. Tefekkür batıldan hakka geçmektir. Salih kullarla mukarrep kullar arasındaki fark, sözünü ettiğimiz ibadetle tefekkür arasındaki farktır.

---

[153] Vâkıa, 77-79.

[154] İlgili rivayet için bk. İbnu Ebî Şeybe, *el-Musannef*, nr. 35223; Beyhakı *Şuabü'l-İman*, nr. 118; İbn-i Ebi Asım, *es-Sünne*, 1/139; Deylemi, *el-Firdevs*, nr. 2397, 2400; Ebû Nu'aym, *el-Hilye*, 1/209.

Fakat şunu belirtelim ki mukarreplerin işi olduğunu söylediğimiz zikir kâmil ve mükemmil bir şeyhten alınan zikirdir. Ve bu zikirden maksat da tarikat eğitimidir. Yoksa gelişi güzel zikir de salih kulların işidir. Allah doğruyu ilham edendir. Selam hidayete tabi olan ve Peygamberimiz'in (s.a.v.) sünnetine sarılan kimselerin üzerine olsun.

KELİME ANLAMI

4. ≺ اَلْمَكْتُوبُ الرَّابِعُ Dördüncü mektup *(Kime gönderilmiştir?)* **اِلَى مَعْدِنِ السِّيَادَةِ وَالرَّشَادَةِ Seyyidlik ve irşat madeni اَلْمِيرْ مُحَمَّد نُعْمَانَ Mir Muhammed Numan'a** *(Ne hakkındadır?)* **فِى تَأْوِيلِ قَوْلِهِ تَعَالَى Allah Teâlâ'nın şu sözünün tevili لاَ يَمَسُّهُ اِلاَّ الْمُطَهَّرُونَ O Kuran'a ancak temizler dokunabilir ≻**

قَالَ اللّٰهُ تَعَالَى Allah Teâlâ buyurdu ki: اِنَّهُ لَقُرْآنٌ كَرِيمٌ O Kuran-ı kerimdir فِى كِتَابٍ مَكْنُونٍ Gizli bir kitaptadır لاَ يَمَسُّهُ اِلاَّ الْمُطَهَّرُونَ Ona ancak temizler dokunabilir اَلْمُرَادُ مِنَ الْآيَةِ الْكَرِيمَةِ Ayet-i kerimeden kastedilen *(Nedir?)* مَا اَرَادَ اللّٰهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى Allah Teâlâ'nın kastettiği manadır وَالرَّمْزُ الَّذِى يَخْطُرُ Gelen işaret *(Nereye?)* فِى الْخَاطِرِ الْفَاتِرِ Zayıf akla وَيَقَعُ فِى الْفَهْمِ الْقَاصِرِ Ve yetersiz anlayışta vaki olan mana *(Nerede?)* فِى هٰذَا الْمَقَامِ Bu makamda *(Nedir?)* اَنَّهُ لاَ يَمَسُّ الْاَسْرَارَ الْمَكْنُونَةَ الْقُرْآنِيَّةَ Gizli Kuran sırlarına dokunamaz اِلاَّ الَّذِينَ صَفَتْ سَرَائِرُهُمْ Ancak sırları temiz olanlar *(Neden?)* مِنْ لَوْثِ التَّعَلُّقَاتِ الْبَشَرِيَّةِ Beşeri alakaların pisliğinden فَاِذَا كَانَ نَصِيبُ الْاَطْهَارِ Öyleyse temiz kişilerin nasibi olunca *(Ne?)* مَسَاسَ الْاَسْرَارِ الْقُرْآنِيَّةِ Kuran'ın sırlarına dokunmak مَاذَا يُصِيبُ لِغَيْرِهِمْ Diğerlerine (bu sırlardan) ne düşer? وَرَمْزٌ آخَرُ Diğer bir işaret *(Nedir?)* لاَ يَقْرَأُ الْقُرْآنَ Kuran'ı okuyamaz يَعْنِى لاَ يَنْبَغِى اَنْ يَقْرَأَ الْقُرْآنَ Yani, Kuran okuması gerekmez اِلاَّ الَّذِينَ زَكَتْ نُفُوسُهُمْ Ancak nefisleri arınanlar müstesna *(Neden?)* عَنِ الْهَوَى وَالْهَوَسِ Heva ve hevesten وَطَهُرَتْ عَنِ الشِّرْكِ الْجَلِيِّ وَالْخَفِيِّ Gizli ve açık şirkten temiz olan وَمِنَ الْآلِهَةِ الْآفَاقِيَّةِ وَالْاَنْفُسِيَّةِ Ve de iç ve dış ilahlardan temiz olan بَيَانُهُ Bunun açıklaması: اَنَّ الذِّكْرَ O هُوَ الذِّكْرُ الْمُنَاسِبُ لِحَالِ مُبْتَدِى السُّلُوكِ Sülüke yeni başlayanın haline uygun olan *(Nedir?)* zikirdir وَنَفْىُ مَا سِوَى مَذْكُورٍ Ve zikir olunanın dışındakileri nefyetmektir *(Nasıl?)* عَلَى حَدٍّ لاَ يَبْقَى Kalmayacak şekilde *(Ne?)* شَيْءٌ مِمَّا سِوَاهُ تَعَالَى Onun dışında hiçbir şey *(Nasıl kalmayacak?)* مَعْلُومًا Bilinir olarak وَلاَ يَكُونُ مُرَادُهُ Ve kişinin muradı olmayacak *(Ne?)* شَيْئًا غَيْرَ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ Hak Teâlâ'nın dışında başka bir şey فَاِنْ ذَكَرُوهُ بِالْاَشْيَاءِ بِالتَّكْلِيفِ Ona zorla eşyayı-

hatırlatsalar وَلاَ يَكُونُ مَقْصُودَهُ لاَ يَكَادُ يَتَذَكَّرُ Neredeyse hatırlamayacak Ve maksudu olmayacak وَمُحَرَّرًا مِنَ الآلِهَةِ الآفَاقِيَّةِ فَاذَا صَارَ طَاهِرًا مِنَ الشِّرْكِ Şirkten temizlendiğinde اَنْ وَالاَنْفُسِيَّةِ İç ve dış ilahlardan kurtulduğunda فَحِينَئِذٍ يَسْتَحِقُّ İşte o zaman layık olur *(Neye?)* يَقْرَأَ الْقُرْآنَ Kuran okumaya *(Nasıl?)* بَدَلَ الذِّكْرِ Zikrin yerine وَيَتَرَقَّى بِدَوْلَةِ التِّلاَوَةِ Ve tilavet devletiyle yükselir قَبْلَ حُصُولِ هَذِهِ الْحَالَةِ الْمَذْكُورَةِ وَتِلاَوَةُ الْقُرْآنِ Kuran okumak *(Ne zaman?)* Bu anlatılan hal meydana gelmeden *(Nedir?)* دَاخِلَةٌ فِى اَعْمَالِ الاَبْرَارِ Ebrarın amellerine dahildir وَبَعْدَ حُصُولِ هَذِهِ الْحَالَةِ Bu hal hasıl oluştuktan sonra دَاخِلَةٌ فِى اَعْمَالِ الْمُقَرَّبِينَ Mukarreblerin ameline dahildir كَمَا اَنَّ الذِّكْرَ Nitekim zikir de قَبْلَ حُصُولِ هَذِهِ النِّسْبَةِ Bu nispet oluşmadan önce وَاَعْمَالُ الاَبْرَارِ كَانَ مِنْ عِدَادِ اَعْمَالِ الْمُقَرَّبِينَ Mukarreplerin amellerinden sayılıyordu Ebrarın amelleri مِنْ جُمْلَةِ الْعِبَادَاتِ İbadetler cümlesindendir وَاَعْمَالُ الْمُقَرَّبِينَ Mukarreplerin amelleri ise مِنْ جُمْلَةِ التَّفَكُّرَاتِ Tefekkürler cümlesindendir وَلَعَلَّكُمْ سَمِعْتُمْ Herhalde duymuşsunuzdur تَفَكُّرُ سَاعَةٍ خَيْرٌ Bir saat tefekkür daha hayırlıdır *(Neden?)* مِنْ عِبَادَةِ سَنَةٍ اَوْ سَبْعِينَ سَنَةً Bir ya da yetmiş sene ibadetten وَالتَّفَكُّرُ عِبَارَةٌ Tefekkür ibarettir *(Neden?)* عَنِ الاِنْتِقَالِ مِنَ الْبَاطِلِ اِلَى الْحَقِّ Batıldan Hakk'a intikal etmekten وَالْفَرْقُ بَيْنَ الاَبْرَارِ وَالْمُقَرَّبِينَ Ebrar ve mukarrebler arasındaki fark *(Nedir?)* هُوَ فَرْقُ مَا بَيْنَ عِبَادَةِ ذَاكَ وَتَفَكُّرِ هَذَا Şu ibadet ile tefekkür arasındaki farktır (يَنْبَغِى) اَنْ يُعْلَمَ Bilinmesi gerekir ki, اَنَّ الذِّكْرَ الَّذِى يَكُونُ Olan zikir *(Nerede?)* فِى عِدَادِ اَعْمَالِ الْمُقَرَّبِينَ Mukarreblerin amelleri arasında (sayılan zikir) *(Kimin zikri?)* مِنَ الْمُبْتَدِى Mübtedinin هُوَ مَا اَخَذَهُ O mübtedinin aldığı zikirdir *(Kimden?)* مِنَ الشَّيْخِ الْكَامِلِ الْمُكَمِّلِ Kamil ve mükemmil şeyhten وَكَانَ مَقْصُودُهُ سُلُوكَ الطَّرِيقَةِ Ve maksadı da tarikatta seyri sülûktür وَاِلاَّ فَالذِّكْرُ اَيْضًا Yoksa zikir de *(Nedir?)* مِنْ جُمْلَةِ اَعْمَالِ الاَبْرَارِ Ebrarın amelleri zümresindendir وَاللهُ سُبْحَانَهُ الْمُلْهِمُ لِلصَّوَابِ Allah Subhânehu doğruyu ilham edendir وَالسَّلاَمُ Selam olsun *(Kime?)* عَلَى مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى Hidayete tabi olana وَالْتَزَمَ مُتَابَعَةَ الْمُصْطَفَى Ve Mustafa'ya ittibaya yapışana عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ Ona ve ehline olsun *(Ne?)* اَتَمُّ الصَّلَوَاتِ Duaların en tamamı وَاَكْمَلُ التَّسْلِيمَاتِ Ve selamların en mükemmeli...